

Geannoteerde Agenda Europese Raad 26 en 27 juni 2025

Op donderdag 26 en vrijdag 27 juni a.s. vindt de Europese Raad (ER) plaats. Op de agenda staan momenteel de Russische agressie tegen Oekraïne, de situatie in het Midden-Oosten, Europese veiligheid en defensie, EU in de wereld, concurrentievermogen en migratie.

Oekraïne

De ER spreekt over de actuele ontwikkelingen in de Russische agressieoorlog in Oekraïne. Hierbij staat de Europese Raad naar verwachting stil bij de urgentie van het voortzetten en intensiveren van militaire en niet-militaire steun aan Oekraïne en maatregelen om de druk op Rusland te verhogen om de oorlog te beëindigen. Het kabinet blijft Oekraïne politiek, militair, financieel en moreel actief en onverminderd steunen, in tijden van oorlog, herstel en wederopbouw, voor zo lang als nodig is. Het is van belang om Oekraïne in staat te stellen zich te verdedigen tegen de voortdurende Russische agressie en het land goed te positioneren in het kader van de gesprekken over een staakt-het-vuren en met het oog op de mogelijke toekomstige vredesonderhandelingen. Hierbij benadrukt het kabinet dat de EU zich op alle scenario's moet voorbereiden. Het kabinet acht het van belang de druk op Rusland te maximaliseren, onder meer door middel van nieuwe sancties. Het kabinet roept tevens internationale partners ertoe op om de militaire steun aan Oekraïne te intensiveren.

Het Midden-Oosten

De ER zal waarschijnlijk spreken over de situatie in het Midden-Oosten. Naar verwachting zal worden gesproken over de catastrofale humanitaire situatie in de Gazastrook en de negatieve ontwikkelingen op de Westelijke Jordaanoever. Mogelijk komt ook de uitkomst van de Raad Buitenlandse Zaken van 23 juni ten aanzien van EU-Israël associatieakkoord aan de orde. Het kabinet blijft zich onverminderd inzetten voor een onmiddellijk staakt-het-vuren met betrekking tot de Gazastrook, ten behoeve van een drastische toename van de humanitaire hulp in Gaza, vrijlating van de gijzelaars en perspectief op een duurzaam einde van het geweld. Mogelijk zal ook gesproken worden over ontwikkelingen in Syrië en Libanon.

Europese defensie- en veiligheidsbeleid

De ER volgt direct op de NAVO-top van 24 en 25 juni a.s. en de uitkomsten van deze top zullen naar verwachting de besprekingen tijdens de ER mede bepalen. Op 19 maart jl. publiceerde de Europese Commissie haar witboek inzake Europese defensiegereedheid 2030.¹ Deze ER zal de balans opmaken van de implementatie van dit witboek en aanbevelingen doen voor het vervolg. Nederland onderschrijft dat Europa meer verantwoordelijkheid moet nemen voor de eigen veiligheid. Het is hierbij wenselijk dat de EU haar volledige geopolitieke en geo-economische potentieel benut. De meeste EU-lidstaten verhogen momenteel fors hun uitgaven aan defensie en het is van belang dat deze middelen zoveel mogelijk gecoördineerd worden uitgegeven, om maximale efficiëntie en interoperabiliteit te bereiken. In dit kader waardeert het kabinet de snelle aanneming van het *Security Action for Europe*-leningeninstrument (SAFE), als onderdeel van het ReArm Europe plan, en zal het oproepen tot spoedige aanneming van het Europees Defensie-Industrie Programma (EDIP). Hierbij zal het kabinet blijven waken voor voldoende mogelijkheden tot samenwerking met belangrijke partners buiten de EU. Het kabinet blijft benadrukken tegen eurobonds te zijn. Tevens zal het kabinet zich uitspreken voor de uitwerking van grensoverschrijdende projecten en benadrukken dat de lidstaten nu aan zet zijn om deze verder vorm te geven. Ook zal het kabinet het belang benadrukken van open toeleveringsketens binnen de Europese defensie-industrie en ertoe oproepen dit waar mogelijk te verankeren in toekomstige EU-regelgeving. Tenslotte zal het kabinet benadrukken dat het deze maand verwachte omnibusvoorstel over defensie zich niet alleen moet richten op belemmeringen in regelgeving voor de defensie-industrie, maar ook op gereedstelling van de krijgsmacht in den brede.

EU in de wereld

¹ Zie kabinetsappreciatie Kamerstuk 22112, nr. 4027.

Onder het agendapunt EU in de wereld zal de ER naar verwachting vooruit blikken naar aankomende EU-toppen met derde landen (o.a. Japan, Moldavië en China). Nederland zal benadrukken dat in de huidige politieke context het van belang is om de samenwerking met bevriende landen verder te intensiveren, bijvoorbeeld door het intensivering van de handelsrelaties en het aangaan van partnerschappen. Daarnaast is de verwachting dat er een discussie gevoerd zal worden over belangrijke internationale ontwikkelingen, met name de relatie met de VS. Nederland zal onderstrepen dat geïnvesteerd moet worden in een constructieve samenwerking met de VS en dat daarbij tegelijkertijd ook de eigen belangen behartigd moeten worden.

Concurrentievermogen

De ER zal een discussie voeren over het versterken van het EU-concurrentievermogen. In aansluiting op de conclusies van maart zal de Raad de stand van zaken inventariseren en bespreken hoe verdere opvolging kan worden gegeven aan het versterken van het EU-concurrentievermogen. De Raad zal naar verwachting spreken over het versterken van de interne markt, mede in het licht van de door de Commissie recent gepubliceerde horizontale interne markt strategie.² Daarnaast zal de Raad spreken over het verminderen van administratieve lasten voor bedrijven. Voor het kabinet vormt een goed functionerende interne markt, in combinatie met het behouden en versterken van het gelijke speelveld, de hoeksteen van het EU-concurrentievermogen. Het kabinet verwelkomt de horizontale interne markt strategie en roept de Commissie op tot concrete acties te komen. Daarnaast onderschrijft het kabinet het belang van vereenvoudigen van regelgeving en het verminderen van regeldruk, mits de onderliggende beleidsdoelstellingen niet worden ondermijnd. Er is binnen de Raad bredere overeenstemming over de urgentie van het versterken van het EU-concurrentievermogen. Tegelijkertijd bestaan er tussen de lidstaten verschillende opvattingen over thema's zoals financiering, staatssteun, mededinging en industriebeleid. De inzet van het kabinet tijdens de Raad zal in lijn zijn met de Kamerbrief kabinetsvisie EU-concurrentievermogen.³

Europees Semester

Op 4 juni jl. heeft de Commissie haar voorstellen voor landspecifieke aanbevelingen in het kader van het Europees Semester gepubliceerd.⁴ Het Europees Semester is het jaarlijkse proces waarin lidstaten hun economisch en budgettair beleid coördineren. De ER zal naar verwachting de landspecifieke aanbevelingen bekrachtigen, zodat zij vervolgens officieel kunnen worden aangenomen tijdens de Ecofinraad van 8 juli a.s.

Migratie

Het kabinet kijkt uit naar de reguliere voortgangsbrief van de Commissie over de EU-inzet op migratie. Nederland acht het van belang dat de ER aandacht heeft voor zowel EU-interne als EU-externe aspecten van migratie. Voor het kabinet zijn het tegengaan van irreguliere migratie, het bevorderen van terugkeer en de bescherming van migranten belangrijke prioriteiten. Het kabinet zet daarbij in op voortgang ten aanzien van de (door)ontwikkeling van brede partnerschappen, naleving van de Dublin-verordening en het zo snel mogelijk implementeren van het Asiel- en Migratiepact. In het kader van terugkeer benadrukt het kabinet dat de terugkeerprocedure in Europa simpeler en efficiënter moet worden en er meer ruimte komt voor innovatieve partnerschappen, zoals terugkeerhubs. Er moet daarom in de ogen van het kabinet vaart worden gemaakt met de onderhandelingen over het voorstel voor een terugkeerverordening. Het kabinet zal en marge van de ER in gesprek gaan met gelijkgezinde lidstaten en de Commissie over het verkennen van de mogelijkheden voor innovatieve vormen van migratiesamenwerking.

² https://single-market-economy.ec.europa.eu/publications/single-market-our-european-home-market-uncertain-world_en

³ Kamerstuk 21 501-30, nr. 621.

⁴ [2025 European Semester: Country Specific Recommendations / Commission Recommendations - European Commission](#)